

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Chirița Eugeniu,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Chirița Eugeniu împotriva Primăriei orașului Criuleni privind anularea răspunsului Primăriei or. Criuleni din 13 iunie 2022, obligarea de a repara prejudiciul material și moral,

împotriva deciziei din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-145/24
NR. PIGD 2-22089317-01-3ra-09022024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Au examinat anterior cauza judecătorești: Instanța de fond: S. Caraman,
Instanța de apel : V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca

26 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului depus de Chirița Eugeniu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La data de 23 iunie 2022, reclamantul Chirița Eugeniu s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei or. Criuleni privind anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului material și moral.

2. În motivarea acțiunii, Chirița Eugeniu a indicat că, prin cererea sa din 10 martie 2021, a solicitat vânzarea unei porțiuni de teren necesare finalizării construirii gardului.

3. A notat reclamantul că, prin răspunsul din 8 aprilie 2021, cererea sa a fost respinsă de către Primarul orașului Criuleni.

4. Nefiind de acord cu răspunsul primarului, l-a contestat în instanța de judecată, astfel prin Hotărârea Judecătoriei Criuleni nr. 3-49/21 din 14 septembrie 2021, s-a anulat răspunsul primarului din 8 aprilie 2021, iar prin Decizia Curții de Apel Chișinău nr.3a-12/22 din 7 iunie 2022, hotărârea a fost menținută.

5. A menționat că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale primarului orașului Criuleni, a pierdut neîntemeiat perioada de timp de la data depunerii cererii, fiindu-i cauzat un prejudiciu moral reflectat în concluzia medicală din 11 mai 2022, iar prejudiciul material se confirmă prin bonurile fiscale.

6. A relatat că, prin cererea prealabilă din 9 iunie 2022, a solicitat Primăriei orașului Criuleni despăgubiri morale cauzate prin actul ilegal al Primarului, iar prin răspunsul din 13 iunie 2022, primarul i-a comunicat că, cererea va fi examinată la ședința consiliului local.

7. Reclamantul a indicat că, nu este de acord cu răspunsul oferit, pe motiv că, cererea privind acordarea despăgubirilor urma a fi examinată anume de Primăria orașului Criuleni, responsabilă de emiterea actului administrativ ilegal.

8. Consideră reclamantul că, importanța examinării cererii de vânzare a porțiunii de teren este majoră, dat fiind faptul că, din 11.05.2015, din momentul sesizării Primăriei orașului Criuleni despre comiterea erorilor în procesul

măsurărilor masive, porțiunea de gard nu este finalizată, fiind expus public pe o lungime de 8 metri, iar vânzarea terenului este o alternativă de soluționare a litigiului menționat.

9. Chirița Eugeniu a solicitat anularea răspunsului Primăriei orașului Criuleni din 13 iunie 2022 și obligarea Primăriei orașului Criuleni să repare prejudiciul material în mărime de 1 821,92 de lei și prejudiciul moral în mărime de 100 000 de lei.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

10. Prin hotărârea din 23 noiembrie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Chirița Eugeniu împotriva Primăriei orașului Criuleni privind anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului material și moral.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

11. La 29 noiembrie 2022, în interiorul termenului legal prevăzut expres de art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Chirița Eugeniu a depus apel nemotivat, iar la data de 2 februarie 2023, a fost depus apel motivat, prin care apelantul a solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a casat hotărârea din 23 noiembrie 2022 a Judecătoriei Criuleni, sediul Criuleni, emisă în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Chirița Eugeniu împotriva Primăriei orașului Criuleni privind anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului material și moral, și s-a emis o nouă decizie, prin care: S-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de Chirița Eugeniu împotriva Primăriei orașului Criuleni privind anularea actului administrativ și încasarea prejudiciului material și moral, în temeiul art. 207 alin. (2), lit. e) Cod administrativ.

13. În motivarea soluției, instanța a concluzionat că, obiect al controlului judecătoresc în prezentul litigiu, constituie răspunsul Primăriei orașului Criuleni din 13.06.2022 și obligarea reparării prejudiciului material și moral cauzat, care prin hotărârea supusă apelului, a fost respinsă, ca neîntemeiată.

14. În contextul pretențiilor deduse judecării, instanța de apel a reținut că, că, prima instanță neîntemeiat a purces la examinarea cauzei, stabilind că, acțiunea depusă de Chirița Eugeniu, întrunește condițiile pentru punerea pe rol

și examinarea pretențiilor formulate de către acesta împotriva Primăriei or. Criuleni, or, ultimul nu a probat încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept al său, în sensul art. 17 Cod administrativ.

15. Totodată, instanța de apel a reținut că, în lipsa revendicării unui drept propriu, în sensul art. 17 din Codul administrativ, acțiunea eșuează testul de admisibilitate conform art. 207 Cod administrativ.

16. În acest sens instanța de apel a precizat că, prevederile art. 17 Cod administrativ, se referă la orice drept subiectiv reglementat de normele dreptului material, deci anume dreptul substanțial reglementează situațiile juridice subiective ce caracterizează statutul juridic al persoanelor care participă la viața juridică.

17. Or, acest argument impune și raționamentul că, dreptul procedural reglementează doar formele ce necesită a fi respectate pentru a obține pe cale judiciară o protecție a unui drept subiectiv în sensul art. 17 Cod administrativ.

18. Astfel, Curtea de Apel Chișinău a indicat că reieșind din reglementările statuate expres la art. 207 alin. (2) lit. e) coroborate cu art. 39 alin. (2), art. 17 și art. 189 alin. (1) și alin. (2) Cod administrativ, promovarea unei acțiuni în instanța de contencios administrativ poate fi făcută de orice persoană, care revendică încălcarea unui drept al său, prin activitatea administrativă a unei autorități publice, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere, situație ce implică existența obligatorie a două condiții, și anume: existența vătămării unui drept recunoscut de lege a reclamantului și vătămarea dreptului său să fie cauzat printr-un act administrativ, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

19. În acest sens, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin acțiunea înaintată în judecată, în conținutul căreia urmează a fi arătată vătămarea dreptului personal, or, expresiile ce se conțin în textul art. 17, art. 39 și art. 189 Cod administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea a unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare (*actio popularis*).

20. Instanța de apel a reținut că, sesizând instanța de judecată cu acțiunea în cauză, Chirița Eugeniu, nu a invocat și nu a motivat care drept al său recunoscut de lege, i-a fost încălcat prin acest răspuns, prin care ultimului i s-a comunicat că, cererea din 9 iunie 2022 și hotărârea judecătoreiei Criuleni din 14 septembrie 2021 vor fi examinate la următoarea ședință a Consiliului orășenesc Criuleni, or, legea expres prevede regula sesizării instanței de către orice persoană care revindecă încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, iar dreptul vătămat reprezintă orice drept sau libertate

stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitatea administrativă.

21. La acest capitol, instanța a reținut că, condițiile pentru existența unei stabilității și a corectitudinii formulării cererilor de chemare în judecată sunt: actul emis trebuie să parvină de la o autoritate administrativă; condiția existenței vătămării unui drept recunoscut de lege reclamantului; existența capacității de exercițiu și a celei procesuale; vătămarea dreptului să fie cauzată printr-un act administrativ sau prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal cererea; obligativitatea îndeplinirii procedurii administrative prealabile.

22. Subsecvent, reieșind din cele menționate, instanța de apel a notat că, prima instanță neîntemeiat a purces la examinarea și soluționarea acțiunii, considerând că, acțiunea depusă de Chirița Eugeniu împotriva Primăriei orașului Criuleni privind anularea răspunsului Primăriei orașului Criuleni din 13 iunie 2022, obligarea de a repara prejudiciul material și moral, întrunește condițiile de admisibilitate, reclamantul eșuând probarea încălcării unui drept personal al său prin răspunsul eliberat de Primăria orașului Criuleni.

23. Prin urmare, instanța de apel a considerat că, acțiunea depusă urmează a fi declarată inadmisibilă, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) Cod Administrativ, care prevede că, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când, reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art.17 Cod administrativ.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

24. La 5 noiembrie 2023 și ulterior la 6 februarie 2024, Chirița Eugeniu, a declarat recurs împotriva deciziei din 1 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei și rejudecarea cauzei în instanța de apel.

ARGUMENTELE RECURSULUI

25. În motivarea recursului, Chirița Eugeniu, a susținut că hotărârea Curții de Apel Chișinău este nejustificată. Recurentul consideră că instanța de apel eronat a stabilit că nu i-a fost încălcat un drept în sensul art. 117 din Codul administrativ, deoarece la caz Primarul or. Criuleni nu s-a expus asupra cererii, doar l-a informat că cererea va fi examinată la următoare ședință a Consiliului local Criuleni.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

26. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

27. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

28. Art. 245¹ din Codul administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit. c) și d) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.

(3) Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin.(1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

29. Art. 246 alin. (1) și (2) Codul administrativ prevede că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. h) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

30. Referitor la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată atestă că, decizia a fost notificată lui Chirița Eugeniu, în mod electronic, la 5 februarie 2023. Cererea de recurs a fost înregistrată la 6 februarie 2024, cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

31. Din analiza prevederilor art.245¹ din Codul administrativ reținute supra, rezultă că admisibilitatea/ inadmisibilitatea recursului, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

32. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

33. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

34. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

35. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

37. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

38. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de judecată și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

40. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

41. Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

42. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de Chirița Eugeniu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc